

-120-
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ
Αριθ. Έρωτ. 220, 120/1970

Α'
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

8-14/11/1970

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις) .. Κρανέα
(παλαιότερον ὄνομα:), Ἐπαρχίας Ἐλαισσόνης
Νομοῦ Λαρίσης

2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος Κεχα-
γιαῖς Ρωμᾶς ἐπάγγελμα διδάσκαλος
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις Κρανέα .. Ἐλαισσόνας
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον .. 3 .. ἐ.τ.χ.

3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :

α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον Α. γεωργίου Γεωργίου τοῦ Ἀντωνίου

ἡλικία .. 67 γραμματικαὶ γνώσεις .. 57 Δημοτικῶν

..... τόπος καταγωγῆς .. Κρανέα ..

Ἐλαισσόνας

Β. Μπαλάς Γεωργίου .. ἐτὸς 56 .. 57 Δημοτικῶν .. Κρανέα ..
Ἐλαισσόνας

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σπορὰν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων ; Δίον. Σηπέρχον. Ἐδινική. Ἀρρογι-
κή. περιοχή. Διὰ σπορὰν καὶ ἡδινὰ. Διὰ βοσκήν
ποιμνίων
Ὑπῆρχον αὗται χωρίζονται ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
ματα ; οὐχι

2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ.

Δι' ἰδιοκτησίαν ἀνήκον εἰς τοὺς χωρικοὺς Μόνον περί
τὰ 2.500 κτήματα ἀνήκον εἰς τὰς κοινότητας (Βαλκίσιον).

3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του ; οὐ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρω-
μένην καὶ μετὰ τοῦ γάμου τῶν τέκνων του.
Διαιρέμεται αὐτὴ ἐπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν του.

- β'. 1) Οι κάτοικοι ασχολούνται μόνον εις τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εις τὴν κτηνοτροφίαν; ἢ συγχρόνως εις ἀμφότερας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν; .. *Ο.Ι.Ε. καὶ ποι. καὶ ἀεχ.ε. λα. 57-1. Ζ. 41. 60. 70. 80. 90. 100. 110. 120. 130. 140. 150. 160. 170. 180. 190. 200. 210. 220. 230. 240. 250. 260. 270. 280. 290. 300. 310. 320. 330. 340. 350. 360. 370. 380. 390. 400. 410. 420. 430. 440. 450. 460. 470. 480. 490. 500. 510. 520. 530. 540. 550. 560. 570. 580. 590. 600. 610. 620. 630. 640. 650. 660. 670. 680. 690. 700. 710. 720. 730. 740. 750. 760. 770. 780. 790. 800. 810. 820. 830. 840. 850. 860. 870. 880. 890. 900. 910. 920. 930. 940. 950. 960. 970. 980. 990. 1000.*
- 2) Οι τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ασχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εις τὴν γεωργίαν; .. *Β. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.*
- γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα: τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων· ποῖοι ἐργάζοντο εἰς αὐτά; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους· ὡς ἄτομα ἢ μὲ δόλοκληρον τὴν οἰκογένειάν των; .. *Εἰς. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.*
- 2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημασ-κατόροι κλπ.). *Ε. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.*
- 3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα); .. *Εἰς. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.*
- 4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον; Ἐπὶ τοῦ προήρχοντο οὗτοι· ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες; ποῖαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον· ἡμερομίσθιον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος; .. *Δ. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.*
- 5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρεταί) ἢ δοῦλαι; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο; .. *Δ. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.*
- 6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας; .. *Π. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.*
- β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς· ὡς ἐργάται. *Φ. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 2*

δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλάμιās μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος;...

..Παλαιότερον... καὶ χειρὰ... ἐλιπαίνοντο...
..μέ. ζωϊκὴν κώπρον.....

2) Πότε ἐγίνε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας;... ἀπὸ τοῦ 1950.....

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας;... ἀπὸ τοῦ 1950.....

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).

Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἢ προμήθεια αὐτοῦ;... τὸ σιδηροῦν ἄροτρον... ἢ το. καὶ... ἐντα...

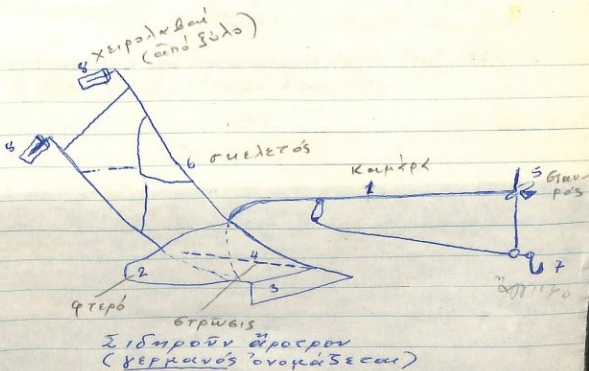
καὶ... ἄροτρον... ἐντα...
... τοῦ... κρ... τ... ..

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτρον με τὰς ἀντιστοιχοῦς ὀνομασίαις τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παραθεμένου...

1. καμάρια. 4. στερὰς. 7. ἄξ. γυλτο. 10.....

2. φ. κερά... 5. σταυρός. 8. χειρολαβὰί.....

3. ὕψι... 6. σκελετός. 9.....

- β'. 1) Οί κάτοικοι ασχολούνται μόνον εις τήν γεωργίαν ἢ μόνον εις τήν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εις ἀμφοτέρας, δηλ. τήν γεωργίαν καί τήν κτηνοτροφίαν ; *οἱ πλείονες ἀσχολοῦνται γεωργικῶς ὡς καὶ γεωργικῶς καὶ κτηνοτροφικῶς*
- 2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ασχολοῦνται ἐν παρέργῳ καί εις τήν γεωργίαν ; *ὅχι πάντες ἀσχολοῦνται*
- γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποιοὶ εἰργάζοντο εις αὐτά ; καί ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ δλόκληρον τήν οικογένειάν των ; *εἰς τὰ μεγάλα καὶ ἐκκλησιαστικά (βασίλεια) ἐργάζονται, ὡς οἱ τοὺς ἀπογεγονότας ἐν τῇ γῇ*
- 2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.). *ἑμπεροὶ* Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ; ... *ὡς ἐξ μέρους ἡμετέρας ἀπὸ τῶν χωρικοῦν*)
- 3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εις χρήμα) ; *εἰς εἶδος*
- 4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ἡμερομίσθιον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ; *ἀνδρ. ἡμερομίσθιον εἰς χρήμα καὶ εἰς εἶδος*
- 5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐάν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; *ὅχι*
- 6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπῆγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; *πενθέραι καὶ ἡμετέρας καὶ ἐξ ἄλλων χωρῶν*
- β) Ἐπῆγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται *ὅχι* ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πρματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; *ὅχι*

δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλαμιᾶς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος;

...Παλαιότερον...τὰ χωράφια...ἐλιπαίνοντο...
...μέ ζωϊκὴν...κόπρον.....
.....
.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) *Ἀπὸ τοῦ 1960...*

3) Μηχανὴ θερισμοῦ ... *Ἀπὸ τοῦ 1965.....*

- 4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν)... 2.41.....
5) Μηχανή ἀλωνισμού Πηλ. Κόττας 1965.....

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον. *Θεὸς. οὐκ. γνωρίζω.*.....

- 2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον
 σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
 εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκο-
 νιζόμενα ἐνταῦθα ; *Ἐν τῷ 20 (δ'), εἰκάζον ἐν χρησίμότητι*
καὶ τοῦ ξυλίνου

- 3) Ἰχθυογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾷται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1.	μακρά	6.	ζούρα	11.	
2.	βροχιάδα	7.	μουντζούρι	12.	
3.	βέρτα	8.	δύι	13.	
4.	παράβουλο	9.	εφ' ης	14.	
5.	μουντζούρι	10.		15.	

(1) Ἐὰν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Ἐάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-
θμῳσιν).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς
διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιῶν ; δηλ. τῶν
χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφῆ-
σατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν
εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

...Μι.Ἀ.Σ.
...Δι.Ἀ.
...ἔ.

ὕνι

ὕνι
(διὰ τὸ ξυλίνου)

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου;

..... Δι.Ἀ.Σ.

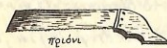
- 6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου

..... Π.Ἀ.Σ.

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου
(π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφαῖ κλπ.)

..... Τ.Σ.Κ.
..... Π.Ἀ.Σ.

πριόνι

ἀρίδι

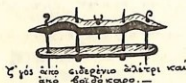

ρινὶ ἢ ξυλοφαῖ (ἀρνάρι)

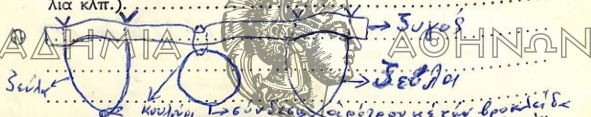
8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται): βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. *β. ἐξ. α. φ. ἐ. σ. ο. , ὄνοι.*

β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν; *καὶ δύο καὶ ἓν. α. ο. ἔ. β. ἐ. σ. ο. , ὄνοι. ἐ. ὄ.*

9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός; *ἦτο. ἀναγκαῖος.*

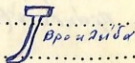
Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογράφησατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λούρα, ζεύλες, πιζεύλια κλπ.).

10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερως τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας.

11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ζυλοῦ ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγόν (πολλαχοῦ: λούρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα; (Σχεδιάσατε αὐτόν). *ζεύλα μετ' ἐξαρτήματός ἐξ αἰδερῆς καὶ ἀλάτρε καὶ τοῦ ὀστέου καροῦ. βραχίονες.*

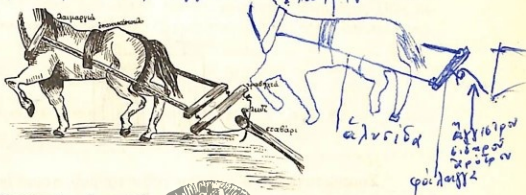

12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου; *ἀπὸ τ. 1950.*

Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον; *τὸ ἄροτρον εἶναι αἰδερῆς... ἐπὶ τῶν ἡμίονων βάθμεν τὴν δοκιμασίαν, τὸ βαρκορένι (ἐρανομασίον). Δένεται τὸν ἐλατὶδα ἀπὸ ἀντικαρτίαν, διέρχεται ἀπὸ τὸ βαρκορένι καὶ συνδέεται μὲ μία φέλλαιχα (τραβηχτά). Ἡ φέλλαιχα συνδέεται μὲ τὸ ἄγκιστρον τοῦ αἰδερῆς ἁρότρον (δερμαίνον).*

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν,
την ὁποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῇ
εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.....

Ὁ ἁγίολος φέρει τὴν Παναγίαν, τὰ ἅγια
 ῥά μ., τὰς ἁλυσίδας ποτ. βυθ. ἐκείν. ὁμοῦ μὲν
 Παναγίαν, ὁμοῦ μὲν. ὁμοῦ μὲν

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποιος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σημερινόν): 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος), 2) γυναίκα, 3) ὑπηρετής. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας
 ὁ ἄνθρωπος παλαιότερον καὶ σημερινὸν καὶ ἄνδρας,
 ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ καὶ ὑπηρετής.

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἡ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν). *τὸ ζεύξιμα καὶ βοδιῶν γίνονται ὡς εἶναι· Περναίει τὸ ζυγὸ καὶ τὸ ζεύξας, τοποθετεῖται πρὸς τὸ καλὸν καὶ ἀντάρκα πρὸς τὸ φροκκίλινον καὶ ὄροτρο*

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον. *Τὸ ζεύξιμον*
τοῦ εἰδωτοῦ ἀρότρου γίνεται ἐν ἡμέραν καὶ ἀνατίθεται περὶ
πρῶτον ἡ εἰς δευτέραν ἡμέραν καὶ, ὁπότε ἔχῃ τὴν εὐεχέστατον

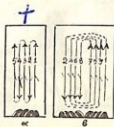
3) Πώς κατευθύνει ο γεωργός τα ζευγμένα ζώα (η τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργανον μὲ σχοινί, τοῦ ὁποῖου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζώων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).

τὰ ζευγμένα βόδια παλαιότεροι τοὶ πατριάρχαι ἐφάρμοζόν μεν
 σχοινί. ταῦτα οὖν τὰ θύματα εἶχον δεθῆ εἰς τὰ κεφάλια των ζώων
 Σήμερον τοὺς θημιόνους τοὺς διευθύνει μετ' σχοινί (πριχίς)
 τοῦ ὁποῖου τὰ θύματα εἶναι συνδεδεμένα μετ' ὀχάλιν
 νῆρι των ζώων.

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγένετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένης αὐλακας (αὐλακίαις) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

Ἐργάζεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένης αὐλακίας κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ σχεδιάγραμμα(α) ..

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

Σημειώσατε με τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρῇσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργωμα τῶν ἀγρῶν ἐγένετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορὰς ἢ σπορίαις, ντάμιες, σιασιές, μεφδράδες κ.λ.π.) ; Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργωμα τῶν ἀγρῶν ἐγένετο καὶ γίνεται ἐν λωρίδαῖς, ὡς εἰς τὸν πίνακα ..

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἡ σποριά) ; με αὐλακίαν ; με αὐλάκιον ..

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορά τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῇται ἄροτρον ; Ὁ σίτος δὲν ἐξάγει δύναμις ..

νὰ καλλιεργηθῇ με δῖον ..

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρῇσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων με τὸ ὄνι: καθέτως, πλάγιως, βαθιὰ κλπ.

Στὸ ὄργωμα καθέτως καὶ ἐν πλάγιῳ ..
ὁ λαός ..

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. *Εἰς ὅλας τὰς ὁρχήματα, πικρὰ καὶ...*

.....σπράς.....

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς :

1) Διὰ τὴν σποράν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ.

Διατίθεται από τα φάρμακα της Αρτίδης
 20 κεράτ. 200 γρ. 20 γρ. 20 γρ. 20 γρ. 20 γρ.
 20 γρ. 20 γρ. 20 γρ. 20 γρ. 20 γρ. 20 γρ.

2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἄνωτέρω)

Δέν. συνηχον

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

A O H N n N

3) 'Επί πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰ-
νάπαιυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν...

48 ✓ 2205

4) Πόσα όργώματα γίνονται διά κάθε είδος καλλιέργειας (σίτου, κριθής, άραβοσίτου, ψυχανθών, κηπευτικών ειδών κλπ.) και κατά ποιάν εποχήν; Γριά, (εμάριμα, διαβροχή και της εποχής
Τοι δ' ού ηρώτα, των άνοιξε, ...

5) Ποια εργαλεία ή σκεύη χρησιμοποιούνται: α) κατά την σποράν.
π.χ. τὸ δισάκι· εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ; καὶ τοῦ τῆν ...

συνάγει χρησιμοποιείται ε. πρ. βλ. βιβλ. 10

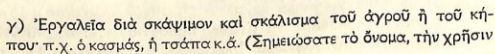
Περὶ ἧς τοι εὐσφάρος καὶ ἐξ αὐτῶν ῥυθμιζόμενος διοικῶντι-
ζετοί ἐπὶ τοῖς εὐαίτοις

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἡ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρουΐτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὕνι κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (ὄργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

εἰς τὴν πόλιν παλιν, καὶ ἐκείνην ἡμερὰν, ἡ ἀρχὴ τοῦ ἔτους

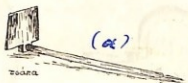
2) Γίνεται μετά το όργωμα Ισοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα);

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποὺ δὲν ἔχουν ὀργανωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχέδια-διάγραμμα ἢ φωτογραφία. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχέδια-διάγραμμα τινῶν ἐκ τούτων).

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

Δι.οῦ. τοῦ. ἀ. καὶ. γ. ἰ. μ. ν. καὶ. ἀ. καὶ. δι. ο. μ. α. τοῦ. ὀ. γ. ρ. α. δ. ...
 ἐ. ἰ. ν. ρ. α. τοῦ. α. ρ. λ. α. τ. ε. ἰ. σ. τ. α. (ε. τ. αὐ. ρ. α.) ... Τ. ε. ἡ. λ. α. τ. ε. ἰ. σ. τ. α.
 εἰ. ν. ν. α. κ. ρ. ἰ. ἡ. δ. ... τ. α. ἡ. δ. ε. ρ. μ. ε. π. ἰ. ν. τ. α. ἰ. ρ. α. α. τοῦ. ὀ. χ. ε. δ. ἰ. σ. τ. α. ἡ. δ. α. (α)

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργανον καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὥς καὶ αἱ ἐργασίαι ποῦ ἐκτελοῦν

Τ. οῦ. α. δ. ε. ν. ἰ. σ. τ. α. τ. α. τοῦ. α. ρ. λ. α. τ. ε. ἰ. σ. τ. α. ... ὀ. χ. ε. δ. ἰ. σ. τ. α. ἡ. δ. α. (α)
 ἡ. δ. ε. ρ. μ. ε. π. ἰ. ν. τ. α. ἰ. ρ. α. α. τοῦ. ὀ. χ. ε. δ. ἰ. σ. τ. α. ἡ. δ. α. (α)

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγίνετο ἡ σπορά καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἴδους.

Α. ἰ. ν. ρ. α. τοῦ. α. ρ. λ. α. τ. ε. ἰ. σ. τ. α. (ε. τ. αὐ. ρ. α.) ... Τ. ε. ἡ. λ. α. τ. ε. ἰ. σ. τ. α.

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ. ... Τ. ε. ἡ. λ. α. τ. ε. ἰ. σ. τ. α.

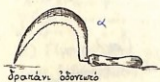
- 9) Πῶς ἐγίνετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων· ἐσπέρνοντο ἢ ἐφύτευοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιῆς (βραγιῆς) καὶ ἄλλως. ... Ε. φ. ν. τ. α. ἰ. σ. τ. α. τ. α. τοῦ. α. ρ. λ. α. τ. ε. ἰ. σ. τ. α.

Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) *Τὰ δρεπάνια...*
μὲ ἐξοφλίζοντα τοιαύτα τριῶν μετ' ἐρεπῶν...
ἐξοφλίζοντα καὶ μὲ λελένη... Τὰ ἐκκλινόμενα...
μὲ τὸν... ἐρεπῶν ἐξοφλίζοντα (α), καὶ λελένη (β)...
ἦσαν τοὺς χρυσοῦς...

Ἐάν ἦσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.....

Δὲν ἐπῆρχον... εἰδῶν δρεπάνια... ἢ...
εἰδῶν μετὰ ἐρεπῶν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ..... ΔΘΗΝΩΝ

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποια ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα) *με κοσσιώ(α)*

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν) *ἐξοφλίζοντα*

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογράφησατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;.....

Ἡ τοιοῦτη δρεπάνι... ἢ... χειρολαβή...
ἀπὸ τοῦ λελένη...
χειρολαβή

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχού κα-
λοῦνται ἀγκαλιές. *Οὐκ ἀνέδραμα... χερσὶν...*

γ. Οἱ θερισταί.

1) Ποῖοι θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλον τόπον καὶ ποῖον ;

*...Θερίζουν... ἄνδρες καὶ γυναῖκες... Δέν...
...ὑπάρχον... θερισταί... ἐργασίας... οὐκ...
...ἤρχοντα... ἀπὸ ἄλλου... ἀπὸ...*

2) Πώς ἡμείβοντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή· εἰς χρήμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἄνευ
φαγητοῦ ; (Παραθέσατε με τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν).

Δέν... ὑπάρχον...

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἐναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λοντό τι εἰς τὴν μέσσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωση (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ;

*Καὶ αἱ ἄνδρες καὶ αἱ γυναῖκες... ἔφερον... εἰς τὴν...
ἀριστερὴν... χεῖρα... ἔκ... πρὸς...
προφύλαξιν... οὐκ... ἔφερον...*

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θειρισμός ;

Μοι έφαιναν να αρχίζω ο θάνατός σας
έσχατος, ως και την ημέραν Τρίτην.

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. *Ἰ. Π. Π. Π. Π. Π. Π. Π. Π. Π. Π.*

.....

.....

.....

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθέριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν ποὺ μένουν ἀθέριστοι; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάβαν, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.).

Περιγράψατε λεπτομερῶς όπου υπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι
ἐθιμὸν.

Ζ.ε. μίαν θύρην τὸν χειρῶν καὶ τοῦ
 τοῦ αὐτοῦ ἔξωθεν, ὅθεν ἐκβαλεῖται ὁ
 αἰὲς αὐτοῦ. ἔνα μικρὸν ἔξωθεν τοῦ
 τοῦ σερπεντινῶν (τυφλοσερπεντινῶν), ὅπως
 λένε.

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

- 1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν; Ἀμείσως μετὰ τὸν θερισμόν; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον;.....

Θερίζονται καὶ δύνανται εὐχχρόνως.

.....

- 2) Πῶς ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἔδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελουοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

ἔνας ἀπὸ τοὺς ἀφροδῖτας... ἐν γὰρ ἐν τῷ ἐν πρῶτῳ
ἀφροδῖτι... καὶ... τῶν... τοῦ... τοῦ... τοῦ...
... δὲ... τοῦ... τοῦ... τοῦ... τοῦ... τοῦ...
... δὲ... τοῦ... τοῦ... τοῦ... τοῦ... τοῦ...
... δὲ... τοῦ... τοῦ... τοῦ... τοῦ... τοῦ...
... δὲ... τοῦ... τοῦ... τοῦ... τοῦ... τοῦ...
... δὲ... τοῦ... τοῦ... τοῦ... τοῦ... τοῦ...
... δὲ... τοῦ... τοῦ... τοῦ... τοῦ... τοῦ...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ;

Ταῖς... δὲ... τοῦ... τοῦ... τοῦ... τοῦ... τοῦ...
... δὲ... τοῦ... τοῦ... τοῦ... τοῦ... τοῦ...
... δὲ... τοῦ... τοῦ... τοῦ... τοῦ... τοῦ...
... δὲ... τοῦ... τοῦ... τοῦ... τοῦ... τοῦ...
... δὲ... τοῦ... τοῦ... τοῦ... τοῦ... τοῦ...

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς. *Κοιτῶν. π. αὐτῶν.*

μ. π. αὐτῶν. Μικροῦ. π. αὐτῶν. Μ. π. αὐτῶν. π. αὐτῶν.

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεωμήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ ἄρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ φωτογραφίαν.....

Ἡ ἐξαγωγή τῶν γεωμήλων ἀπὸ τοῦ χωράφου

ἐγίνετο καὶ γίνεται μὲ σκαπάνην (τεχνικὴ)

πλατὺς ὁ π.

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανὸν, τριφύλλι, βίκου); Ἐάν ναι, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ.....

Ὁ χ. Α. ἐν ἐοικ. π. αὐτῶν.

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσσαν κ.ά.).

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμοποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετικὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας)

Γ' ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς ἄλωναισμόν. Συνκεντρῶνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἡ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἄλωνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

Συμμετέχοντες εἰς τὸ ἑλθῆναι ἐν χώρα
915. καὶ δεχόμενοι εἰς τὴν αἰὶν. ἑλθῆναι.....

- 2) Πώς καλείται ο χώρος όπου τοποθετούνται τὰ πρὸς ἀλγυνισμόν
δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμνωστάσι, θεμνωιά,
θεμνωιάστρα, κλπ. Πώς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν;
Υπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθέτησεως

Δ. χάρτες ἄνθρωποι ἐκπορεύονται καὶ πρὸς ἑλ-
νισφίον διγύμνασι καὶ τὴν ἐξέλιξι, ἢ τομὴν αἰ. πιν-
ται ἡς τὰ πρὸ (ἐν τῇ αἰ.)

- 3) Ὑπήρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἁλώνι διὰ τὸν ἁλωνισμὸν τῶν δημητριακῶν ; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμὸς τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον γῶρον, δηλ. ὅχι εἰς τὸ ἁλώνι ;

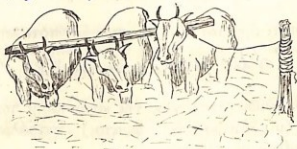
Αλλ' οὐδ' ἔτι γὰρ ἀνέκαθεν διατὰν ἀλγυνοῦν...
 τῶν Εὐρυπυλίων, δ' ἐν ἑφ' ἑκατὸν εἰς χυμὸν...
 εὐκαρῶς ἀπὸ τοῦ ἔχουρα ἀνέσθαι πρῶτον...

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἄλωνα. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμού, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; *Σε καθε. γκαρά. ε. ε. μαρτί...*

Εἴθε καταπνέει καὶ αὐτὴ!

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰονδήποτε ἄλλον.

Στὸ ἀλώνι δὲν πᾶρχει εἰδονόταυλα. Τὰ πρὸς ἀλωναίους...
 Σφαίρια ἀλωνοῦνται καὶ τὰ εἰς τὸ ἀλώνι. ἔπειτα...
 Τὰ εἰς τὴν τῶν δευτέρων. ἢ εἰς τὴν τῶν τρίτων. ἔπειτα...
 καὶ λοιπὸν τῶν πρὸ τῶν καὶ βούται. ἔπειτα τὰ δευτέρων καὶ...

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχυῶν διὰ τῆς χρησιμοποιοῦσας ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχυῶν διὰ τῆς καταπατήσεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.). Πολλοὶ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ ἕνα στυλός, ὅπου δύο μέτρων (καλούμενος στηγερός, στρουλουργός, δουκάνη, βουκάνη κ.α.) ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐξαρτῶνται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦνται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλικῶς, «νὰ ἔρχονται γῦρες», καὶ οὕτως νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

...Δὲν εἰναι κατὰ τὸν ἀνωτέρω τρόπον.....

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινί ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνόστυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινί εἰς θηλειές, αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζώων. Εἰς ἄλλους τόπους εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στυλός εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδεμένα εἰς σειράν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειές περὶ τὸν λαιμόν ἐκάστου ζώου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται ἀκόμη) ἀλωνισμός κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα).....

Δέν έγινε το έργο αυτό του Αθανασίου.

γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιοῖται καὶ μηχανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὥπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρθαταὶ ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζῶων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἔάν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τοιοῦτον τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάνα, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἡλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά μὲ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα ; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά, ρεβίθια κ.ἄ.) ἡλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζῶων ζευγνομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχυῶν τούτων ;

περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχυῶν τούτων ;
 Χ. Π. Ρ. Χ. Ε. Ζάδε καὶ διὰ τῶν 1.50 Χ. 2.80 μ. ¹ ~~1~~ ² ~~2~~ ³ ~~3~~ ⁴ ~~4~~ ⁵ ~~5~~ ⁶ ~~6~~ ⁷ ~~7~~ ⁸ ~~8~~ ⁹ ~~9~~ ¹⁰ ~~10~~ ¹¹ ~~11~~ ¹² ~~12~~ ¹³ ~~13~~ ¹⁴ ~~14~~ ¹⁵ ~~15~~ ¹⁶ ~~16~~ ¹⁷ ~~17~~ ¹⁸ ~~18~~ ¹⁹ ~~19~~ ²⁰ ~~20~~ ²¹ ~~21~~ ²² ~~22~~ ²³ ~~23~~ ²⁴ ~~24~~ ²⁵ ~~25~~ ²⁶ ~~26~~ ²⁷ ~~27~~ ²⁸ ~~28~~ ²⁹ ~~29~~ ³⁰ ~~30~~ ³¹ ~~31~~ ³² ~~32~~ ³³ ~~33~~ ³⁴ ~~34~~ ³⁵ ~~35~~ ³⁶ ~~36~~ ³⁷ ~~37~~ ³⁸ ~~38~~ ³⁹ ~~39~~ ⁴⁰ ~~40~~ ⁴¹ ~~41~~ ⁴² ~~42~~ ⁴³ ~~43~~ ⁴⁴ ~~44~~ ⁴⁵ ~~45~~ ⁴⁶ ~~46~~ ⁴⁷ ~~47~~ ⁴⁸ ~~48~~ ⁴⁹ ~~49~~ ⁵⁰ ~~50~~ ⁵¹ ~~51~~ ⁵² ~~52~~ ⁵³ ~~53~~ ⁵⁴ ~~54~~ ⁵⁵ ~~55~~ ⁵⁶ ~~56~~ ⁵⁷ ~~57~~ ⁵⁸ ~~58~~ ⁵⁹ ~~59~~ ⁶⁰ ~~60~~ ⁶¹ ~~61~~ ⁶² ~~62~~ ⁶³ ~~63~~ ⁶⁴ ~~64~~ ⁶⁵ ~~65~~ ⁶⁶ ~~66~~ ⁶⁷ ~~67~~ ⁶⁸ ~~68~~ ⁶⁹ ~~69~~ ⁷⁰ ~~70~~ ⁷¹ ~~71~~ ⁷² ~~72~~ ⁷³ ~~73~~ ⁷⁴ ~~74~~ ⁷⁵ ~~75~~ ⁷⁶ ~~76~~ ⁷⁷ ~~77~~ ⁷⁸ ~~78~~ ⁷⁹ ~~79~~ ⁸⁰ ~~80~~ ⁸¹ ~~81~~ ⁸² ~~82~~ ⁸³ ~~83~~ ⁸⁴ ~~84~~ ⁸⁵ ~~85~~ ⁸⁶ ~~86~~ ⁸⁷ ~~87~~ ⁸⁸ ~~88~~ ⁸⁹ ~~89~~ ⁹⁰ ~~90~~ ⁹¹ ~~91~~ ⁹² ~~92~~ ⁹³ ~~93~~ ⁹⁴ ~~94~~ ⁹⁵ ~~95~~ ⁹⁶ ~~96~~ ⁹⁷ ~~97~~ ⁹⁸ ~~98~~ ⁹⁹ ~~99~~ ¹⁰⁰ ~~100~~ ¹⁰¹ ~~101~~ ¹⁰² ~~102~~ ¹⁰³ ~~103~~ ¹⁰⁴ ~~104~~ ¹⁰⁵ ~~105~~ ¹⁰⁶ ~~106~~ ¹⁰⁷ ~~107~~ ¹⁰⁸ ~~108~~ ¹⁰⁹ ~~109~~ ¹¹⁰ ~~110~~ ¹¹¹ ~~111~~ ¹¹² ~~112~~ ¹¹³ ~~113~~ ¹¹⁴ ~~114~~ ¹¹⁵ ~~115~~ ¹¹⁶ ~~116~~ ¹¹⁷ ~~117~~ ¹¹⁸ ~~118~~ ¹¹⁹ ~~119~~ ¹²⁰ ~~120~~ ¹²¹ ~~121~~ ¹²² ~~122~~ ¹²³ ~~123~~ ¹²⁴ ~~124~~ ¹²⁵ ~~125~~ ¹²⁶ ~~126~~ ¹²⁷ ~~127~~ ¹²⁸ ~~128~~ ¹²⁹ ~~129~~ ¹³⁰ ~~130~~ ¹³¹ ~~131~~ ¹³² ~~132~~ ¹³³ ~~133~~ ¹³⁴ ~~134~~ ¹³⁵ ~~135~~ ¹³⁶ ~~136~~ ¹³⁷ ~~137~~ ¹³⁸ ~~138~~ ¹³⁹ ~~139~~ ¹⁴⁰ ~~140~~ ¹⁴¹ ~~141~~ ¹⁴² ~~142~~ ¹⁴³ ~~143~~ ¹⁴⁴ ~~144~~ ¹⁴⁵ ~~145~~ ¹⁴⁶ ~~146~~ ¹⁴⁷ ~~147~~ ¹⁴⁸ ~~148~~ ¹⁴⁹ ~~149~~ ¹⁵⁰ ~~150~~ ¹⁵¹ ~~151~~ ¹⁵² ~~152~~ ¹⁵³ ~~153~~ ¹⁵⁴ ~~154~~ ¹⁵⁵ ~~155~~ ¹⁵⁶ ~~156~~ ¹⁵⁷ ~~157~~ ¹⁵⁸ ~~158~~ ¹⁵⁹ ~~159~~ ¹⁶⁰ ~~160~~ ¹⁶¹ ~~161~~ ¹⁶² ~~162~~ ¹⁶³ ~~163~~ ¹⁶⁴ ~~164~~ ¹⁶⁵ ~~165~~ ¹⁶⁶ ~~166~~ ¹⁶⁷ ~~167~~ ¹⁶⁸ ~~168~~ ¹⁶⁹ ~~169~~ ¹⁷⁰ ~~170~~ ¹⁷¹ ~~171~~ ¹⁷² ~~172~~ ¹⁷³ ~~173~~ ¹⁷⁴ ~~174~~ ¹⁷⁵ ~~175~~ ¹⁷⁶ ~~176~~ ¹⁷⁷ ~~177~~ ¹⁷⁸ ~~178~~ ¹⁷⁹ ~~179~~ ¹⁸⁰ ~~180~~ ¹⁸¹ ~~181~~ ¹⁸² ~~182~~ ¹⁸³ ~~183~~ ¹⁸⁴ ~~184~~ ¹⁸⁵ ~~185~~ ¹⁸⁶ ~~186~~ ¹⁸⁷ ~~187~~ ¹⁸⁸ ~~188~~ ¹⁸⁹ ~~189~~ ¹⁹⁰ ~~190~~ ¹⁹¹ ~~191~~ ¹⁹² ~~192~~ ¹⁹³ ~~193~~ ¹⁹⁴ ~~194~~ ¹⁹⁵ ~~195~~ ¹⁹⁶ ~~196~~ ¹⁹⁷ ~~197~~ ¹⁹⁸ ~~198~~ ¹⁹⁹ ~~199~~ ²⁰⁰ ~~200~~ ²⁰¹ ~~201~~ ²⁰² ~~202~~ ²⁰³ ~~203~~ ²⁰⁴ ~~204~~ ²⁰⁵ ~~205~~ ²⁰⁶ ~~206~~ ²⁰⁷ ~~207~~ ²⁰⁸ ~~208~~ ²⁰⁹ ~~209~~ ²¹⁰ ~~210~~ ²¹¹ ~~211~~ ²¹² ~~212~~ ²¹³ ~~213~~ ²¹⁴ ~~214~~ ²¹⁵ ~~215~~ ²¹⁶ ~~216~~ ²¹⁷ ~~217~~ ²¹⁸ ~~218~~ ²¹⁹ ~~219~~ ²²⁰ ~~220~~ ²²¹ ~~221~~ ²²² ~~222~~ ²²³ ~~223~~ ²²⁴ ~~224~~ ²²⁵ ~~225~~ ²²⁶ ~~226~~ ²²⁷ ~~227~~ ²²⁸ ~~228~~ ²²⁹ ~~229~~ ²³⁰ ~~230~~ ²³¹ ~~231~~ ²³² ~~232~~ ²³³ ~~233~~ ²³⁴ ~~234~~ ²³⁵ ~~235~~ ²³⁶ ~~2~~

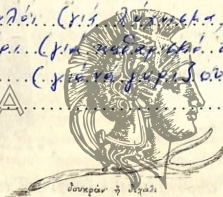
- δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ; ...

νι.σ.μέ.σ. ἤ.ρ.χ.ιδ.ε. α.α.β. τ.π.ν. ἀ.κα.το.δ.ν. τ.α.σ.ι.λ.ι.ν.
 .μ.ι.χ.ρ.ι. τ.α.γ.δ.ν.κ.α. α.α.λ.α.ν. ἡ. μ.α.ί. α.ρ.χ.ε. τ.ε.ρ.σ.τ. ὅ.α.κ.ι.
 ε. μ.α.μ.φ.ι.σ. ἡ.ρ.ο. β.ρ.α.χ.μ.έ.σ. π.ρ.ο.β.ι.ρ.ά.δ.α.μ. ν.ν. τ.ε.λ.α.μ.έ.τ.
 .6.0.ν.ν.

- 12) Ποῖα ἄλλα ἀλωνιστικά ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὅποσον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

1. .κ.α.ρ.ρ.α.δ.ο.ν. (γ.ι.σ. δ.υ.χ.ι.ν.ε.μ.π.)
 2. .β.μ.ι.α.ρ.ι. (γ.ι.μ. κ.α.δ.α.ρ.ι.α.ρ.α. τ.α.μ. μ.α.μ.φ.ο.σ.α.)
 3. .β.κ.ν.ν.λ.ι. (γ.ι.μ. ν.α. δ.υ.χ.ι.ν.ε.μ.π. τ.π.ν. κ.α.β.α.μ.ι.α.)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΟΗΝΩΝ

δουκράν ή δικάλι

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλῶνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποσον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκό-
 πους στάχυν ;

Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ
 ἀναπαυομένην. μ.ε.τ.ο. ὁ.μ.α.ν.λ.ι. (δι.χ.α.λ.ι.) τ.α.ν.σ. ὅ.α.κ.ι.
 π.α.μ.ε. .6.0.ν.ν.

- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύ-
 πημα τῶν ζῶων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ
 φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποῖα ἢ κατασκευὴ τῆς ; (Σχε-
 διάσατε τὴν ράβδον αὐτὴν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).....

Ἐ.χ.ρ.μ.ε.μ.ο.ρ.ι.α.τ.ο. ἡ. φ. ἡ.ν.ε.ν.τ.ρ.α. μ.ε.ν.ν.σ. .β.μ.ι.ρ.α.ν.,
 δ.υ.λ.ι.ν.η. μ.ε.β.ι.δ.α.ρ.έ.ν.ι.σ. α.λ.χ.μ.4. ε.μ.ο.ρ.α.ς (μ.ε.ν.τ.ρ.ι.).....

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἡλωνίζοντο καθ' ἡμέραν

ἡλωνίζετο καθ' ἡμέραν μία στροφή. ἡ ἐργασία
εἶχε τὰ ἀλωνιέματα. ἐκὸς ἐπιδύματα. ἐν ἔχει ἰδιονό-
ρον ἐνομασίαν.

90' πένερα
(διὰ τὰ ὕδατα)

90' πένερα
(διὰ τὰ ὕδατα)

- 16) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ νὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)

ἡλόνετο. λαμνί. (ἐνομασίαν). ἡλόνετο. ἡλόνετο.

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουν : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με ἰδικὰ του ζῶα ἢ ὑπάρχον (ἢ ὑπάρχον ἀκόμη) εἰδικοὶ ἀλωνισταὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τροπᾶνδες, καλούμενοι ἀλωνιστοὶ καὶ ἀγωγιάτες), οἱ ὅποιοι εἶχον βοδία ἢ ἀλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν.

ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με ἰδικὰ του ζῶα.....

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου με ζῶα καὶ με ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπάρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ με ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

Μόνον διὰ τὰ ἀποχωριστὰ ἐνομασίαν.

αἱ καλὲς ἐνομασίαν. ἐνομασίαν. ἐνομασίαν. ἐνομασίαν.

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ;

Τὸ ἐνομασίαν. ἐνομασίαν. ἐνομασίαν. ἐνομασίαν.

καὶ ἐνομασίαν. ἐνομασίαν. ἐνομασίαν. ἐνομασίαν.

ἀραθόβιτον

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
 Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρήσις τοῦ κοπάνου;
 (π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.)... *τ.δ. παλαιὰ κίεμισα.....*
τῶν σταχύων. τῶν δ. σίκακος. ἔβλεπε εἰς τὸ ἀλώνι.

κόπανος στρογγυλός

ξύλο καμπυλωτό διὰ τὸ κρούσθαι
 μικροῦ ὠροῦ δημητριακῶν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
 τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν ; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
 ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά ;
 Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
 παραγωγῶν ; *ἔβλεπε εἰς τὸ ἀλώνι. τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας.*
Δὲν ἀπέρχοντο μεγάλα παρειαγμένα.....

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
 Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου ; Πόσαι
 στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν ;
 Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

Διδ. το πορτακιον. τη β' κατης. α' ετοιμας
του δεκαμ. ερεπεδεζαν. ερεπεδεζαν. ερεπεδεζαν.
β' ερεπεδεζαν. ερεπεδεζαν. ερεπεδεζαν.
ερεπεδεζαν. ερεπεδεζαν. ερεπεδεζαν.
ερεπεδεζαν. ερεπεδεζαν. ερεπεδεζαν.

-
-
-
-

- ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
 ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ
 ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΕΨΗΣ
 ΑΝΑΓΚΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

- δι' ἡμετέρας ἀνέκ' ἐπὶ χροῖας παύ' ἔχειν ἔσται μοι· γὰρ· τή.
 δι' ἡμετέρας ἐδέρχεται... διαρκεί... τὰ· λυγρὰ· κυρμένον
 εὖν· δι' ἡμετέρας γὰρ τὰ· ἀνέκ' ἐπὶ· καὶ τὸ· ὅ· πρὸς δι..

— 25 —

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μα-
χαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην
καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

Ὁ ἀρχηγὸς ἀδόμενος· ἀκρὸς αἰ. γ. ε. β. γ. η. κ. αἰ. ἡ. κ. ε. δ.
Πρὶν ἀρχίσαι τὸ λίχτισμα· ἀκρὸς αἰ. γ. ε. β. γ. η. κ. αἰ. ἡ. κ. ε. δ.
Πρὸς τὸ λίχτισμα· ἀκρὸς αἰ. γ. ε. β. γ. η. κ. αἰ. ἡ. κ. ε. δ.
καὶ· ἀκρὸς αἰ. γ. ε. β. γ. η. κ. αἰ. ἡ. κ. ε. δ.

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο :
φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.....

Ὁ ἀνέμισμα· ἀκρὸς αἰ. γ. ε. β. γ. η. κ. αἰ. ἡ. κ. ε. δ.
καὶ· ἀκρὸς αἰ. γ. ε. β. γ. η. κ. αἰ. ἡ. κ. ε. δ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνῶ (ἀνέμιζει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνηστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

Λιχνῶν· ἀνδρὲς καὶ γυναῖκες· ἀν. ἀρχ. χει.
ἐδ. κ. ε. δ. λ. χ. κ. ε. δ.

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ
λίχτισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦν-
ται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κον-
τύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἁλώ-
νισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

Ταὶ χονδρὰ τεμάχια· ἀκρὸς αἰ. γ. ε. β. γ. η. κ. αἰ. ἡ. κ. ε. δ.
μετὰ τὸ λίχτισμα· ἀκρὸς αἰ. γ. ε. β. γ. η. κ. αἰ. ἡ. κ. ε. δ.
καρπὸς· ἀκρὸς αἰ. γ. ε. β. γ. η. κ. αἰ. ἡ. κ. ε. δ.
καὶ· ἀκρὸς αἰ. γ. ε. β. γ. η. κ. αἰ. ἡ. κ. ε. δ.

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευξὶς τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἁλώ-
νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἁλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 ηθίζεται τοῦτο

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιγνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμέναντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

... Ἰ. Ἰ. γ. ε. ζ. η. θ. ι. κ. λ. μ. ν. ξ. ο. π. ρ. σ. τ. υ. φ. χ. ψ. ω. (δερμόνι κ.τ.λ.)

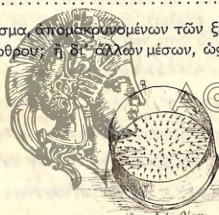
Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου· ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

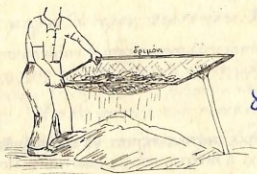

κόσκινο πάλαιο δερμάτινο

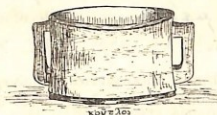
κόσκινο ἢ ἀνυλός

δερμόνι

νων μετὰ διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. μετὰ τὸ κόσκινο τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους : βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

Οὐδ' ὁναχίδες (Τόρμαι)... ἔφρατον δ' ἐδνατον. Πάριαν
 ὁ δνατοῦτος εἰς τὸ ἄλκι... Ἡ μέρπεις τοῦ εἰτον
 ἔφρατον μὲ τὸ τωφάρι περιέχον. 12 περὶον ἀκιδες

- α) τὸ παπαδιάτικο,
β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
γ) τὸ γυφτιάτικο,
δ) τὸ ἀλώνιάτικο κλπ.

ήτε τό πατήρι (~~12000~~ 1232) ως εἶχαν
ἐνωσέν ως τό ἐχθρὰ (α), καί τὰ

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνηθείας) *Α.ρ.ε.μ.α.ε.τ.θ. κατὰ π.κ.τ.τ. παρὰ φ.ε.*

— 29 —

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον; Τοῦ ἀγχιον ἀποδιδμεν
 τοῦ κ.σ. ἀποδιδμεν (ἐν χερσίν α.) ἐν τοῖς τοῦ
 χωρίου.

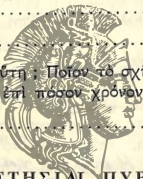
- 5) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ θερτισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχους ἢ μετὰ τὸ ἁλώνισμα ; ...

Στο ποσόν των εικαζόμενων π.ε. μέτρων
μέτρων.....

- 6) Μήπως όπου γίνεται η διαλογή του σπόρου προ του θερισμού κατασκευάζεται τότε ή μετά τον θερισμόν πλέγμα (πλεκτή) εκ σταχύων, τὸ ὁποῖον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; .

7051

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὐτὴ ; Ποῖον τὸ σχῆμα της· ποῦ φυλάσσεται.
πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; ...

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν τόπον σας ἀναγνῶσις φωτιᾶς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστογενένων, ἑσπέρας 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρτίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρας τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Αφελτοι. χ'ρ'αν. ε'κ'αυ'ρ'αν. φ'κ'ε'τος. με'ε' ε'δ'ον
 ε'ς. ε'ε' ε'κ'αυ'ρ'αν. ε'ς. ε'κ'αυ'ρ'αν. με'ε' ε'δ'ον
 ε'κ'αυ'ρ'αν. χ'ρ'αν. με'ε' ε'δ'ον. ε'κ'αυ'ρ'αν.

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποίαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ;

1. Τέσσερις, είναι όλα τα νούμερα και
... οι, εκατομμύρια. Τον χιλιό, είναι ο
... ο χιλιό, είναι ο χιλιό.

2) Τ.δ. Παλ. χα. (παλαιό τεκμήριον), ανακ. γ.ν. α.ρ. κδ
 της αποστολής, εις τοὺς πορνεύς τῶν γέφυ
 λόφων τοῦ χωρίου, ὥστε νοί γαίνωνται
 ἀπὸ τῶν θυγατέρων τοῦ χωρίου, ὅταν ἐρεῖται
 τὸ ἢ ἀνοίξαι τοὺς.

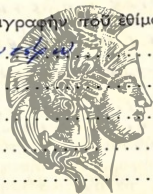
- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λου-
λουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

. Δευτερεύεται εἰς τὰς πυρὰς τὰς τε

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα
τοῦ 'Ιούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς)

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ εἰκίου εἰς τὸν τόπον σας
.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

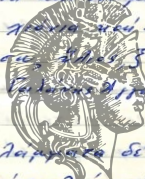

ΑΘΗΝΩΝ

Τραγῳδία τοῦ Θερικμοῦ

- α. — Κίνησαν γὰ' παράβου τὰ Ζαχοριανά
κίνησε κι ὁ παῖδάς μου καὶ ποίει στὴν βενιτιά.
Κι οὐδέ γράμμοι μού στέλνε, οὐδέ ἀπηλυνί¹.
Μοῦ στέλνει ἓνα μαντάλι με' ἐπιστὸς φλογιά.
Στὴν ἄκρη ἀπ' τὸ μαντάλι ἔχει ἀπηλυνιά.
— Θέλεις πόρνη; παντρεύον, θέλεις καλοφρίτ.
Ἔγω πόρνη μ' παντρεύτινα καὶ πῶρα μαζεύω,
ποὺ ξέρω καὶ μοιγεῖ καὶ με' μαζεύει.
Μαίρην τὸ κορίτσι καὶ τίς ἔμπορες,
ποὺ μαζεύει καὶ μέγα καὶ δὴ παρῶ νάρδι.
Ὅντα μινῶ τοὶ ἔρδω χρυσὸ καὶ βροχίς
Ὅντα δέλω καὶ πᾶσι, ἄλλοι ξασσεριά. —

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΝ

- β. — Μάνα μ' δέ δέλω κλαμμένα δέ δέλω μοιρολόγια,
ἐμένει μὲ κλαῖνε τὰ σουλιά, μὲ κλαῖν' τὰ χελιδόνια,
Μὲ κλαῖν' καὶ οἱ αἴγες τοῦ χαζοῦ καὶ αἰῶτες τοῦ χαζοῦ πύρι.

Γαλλίους Ἀγγελίους τοῦ Ἀντωνίου, ἐτὸν 67, ΣΤ' Ἀπριλίου

- γ. — Τράβ' αἶρα δροσερέ, τράβια καὶ χαϊδμενε
γιὰ νὰ δροσίους τὰ παιδιὰ τὸν Τόδλιμα τὸν κλαμμένο.
Πὰς πολὺ κατακαμάρια, κατσοκαμάρια ἐσὺς καίρους.
Πέχουσι τουτένικα εἰς βροχὴ καὶ τόνια εἰς χαλόνια,
κι αὐτοὶ τὰ διανοσιόγενα εἰς εἰρηανὴ βροχοῖλα.
Πάγε περσοὶ μ' τὸν πόλεμο, πάγε καὶ τὰ τανφάνια

¹ εἰδοίς, ἀπ' αὐτοῦ

νά μετρηθούν τ' αἰετῆρες μας νά δοῦμε πόσοι ληίσαν.
Μετρίουνται οἱ Τούρκοι τρεῖς φορές καί θείουν τρεῖς χιλιάδες
Μετρίουνται τῇ Μαντανά¹ καί λείπουν τρεῖς νομμάτοι
Στα τέρα Εὐάγγελος τοῦ Ἀποστόλου, ἔκ. 62

8. Ἐνα παλληκάρι ρούσο καί ἔμορφο, Βαγγελίτσα μ',
πού περπατεῖ παβάλλα καί ὅλο τραγουδεῖ.
Καί μέ τό νά τον ἔλεγε καί μέ τό νά τον λείπε.
Νᾶχα χίλια πρόβατα καί δυό χιλιάδες φέδια,
νᾶχα κι ἕνα ἀρμυράκι μέ' τῇ Νιόσσει,
νᾶχα κι μιὰ γυναῖκα, ὅταν τῇ βαγγελίτσα,
νᾶρχεαι σὺ ἐκείνη, γιὰ νά ληίσαι τὰ πρόβατα
γιὰ νά μετρήσ' ἐξ ἡμέτε, νά μιν λογαίῃ καρδάρια.

Στα τέρα Εὐάγγελος τοῦ Ἀποστόλου, ἔκ. 68

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

9. Μαρεμμάκι ψηλιδόνη καὶ ἑστὴρα μου ρουλέ,
νά γτὼν² γυιλή σου πὺ ἀπὸ³ γιὰ λίφο χαμηλό,
καί ρίξτε τὰ ἑστέρσφια εἰς θανάτο⁴ κλαυρί
ναί γυιλέω ἕνα γραῖμα καί μιὰ γυιλή γραφή,
νά πᾶτε τοῦ καλοῦ μου ρουαρι⁵ ἐπὶ Ἀμερικῇ.
Καί πῶστε τον γιὰ νά μὲν ἔρδη, καί τοῖ εἶναι σὺδὲ καί
κι ἂν μινάει κι ἔρδη ἐπὶ τῷ ὁδοῖ μέ' θρῶ,
Ἀποστόλου φίλος, ἔκ. 82, Β' Δημοτικῶν

65. — Ν' ἐχέῃ κέρη μ' ἐπ' αὐτοῖς εἰς γυιλή ραχούλα
κι ἄνομα κέρη μ' ἀλάγκρατα, δέματα καί κοισιροδέμα.
Μήνῃ ἡ μάνα σου εἰς κλέωνε καί ὁ μαρκαῖς εἰς κωπηροῦς;
Σὺν εἰς κλέωνε κέρη μ' δέματα κι ἂν εἰς χονδρὰ ἄβω⁵ ἐρέξε,
ὁδοῖ καί ἔρδη ἡ εἰνοῖς, καί ροῖ τὰ παιδομαῖρι,

να ἔρθῃ με ὁ φθινόπωρος, σιμαί τοῦ Ἄ· Αὐγούστου.
Τότε δαί βράσειν τὰ φλυαῖα καὶ αἱ οἱ νόστιμοι ραγκαῖες.
Τότε κέρη μ' αἱ παντοῦ καὶ εἶνα δαί' νὰ πόρω.
Ἄν' ὁ ἥλιος θεβέντῃ μὲν πῶς ἔδει' νὰ μὲν² παίρῃς
ναί γένω γῆς νὰ μὲν παῖς, γιοῦρι νὰ διοβαίνῃς,
ναί γένω καὶ ἀσπρόμουσα νὰ πίνῃς τὸ κρασί.
Ἔσθ' νὰ πίνῃς τὸ κρασί, καὶ ἔρ' νὰ δώσω μὲν.

Δημοκρίτης φίλιος, ἐπὶ 82, Β' Δημοτικῆς.

3

5. — Διὸς κλέψας ἡλιόφρασαν στὸν Ἑλένα, εἰς βράχο,
καὶ ἕνας ἐστὶν ἄλλος ἄλλαν καὶ ἕνας ἐστὶν ἄλλο δένε:

— Παιμονόει μὲν, αἱ ἐκείτῃ, αἱ αἱ εὐλογοῦμεν;

— Γιαμνίλα μ' ἔκιν' νὰ εἶδ' αἱ τὸ θυμὸν τοῦ αἵμα.

Ἐγὼ εἶδα ἐπὶ τῶν ἡμερῶν, ἐκ τῶν πρὸς κοίτῃς,

εἶδα ὅσοι φίδια νύχτασι, εἶδα μὲν καὶ περὶ αἵμα.

Γιαμνίλα μ' εἶδε τοὺς αἵμα, καὶ εἶπε τί δαί δαίμα.

— Μπαμονόει μ' δὲ μὲν καὶ αἱ, μὲν ἔχον προδομένους.

Ταί φίδια εἰν' ἀπὸ σπαιρά, μὲν ἔχον κυκλωμένοι.

Τὸν λόγον δὲ αἰδέσονται, πολλὰ τὸν φέεια πέγζον.

Πέγζον τὸν φέεια εἰς βροχή καὶ εὐαῖρες εἰς χαλὰς.

Τὸ φῶς τὸν ἐβάρυνε, τὸ φῶς τὸ Γιαμνίλα.

Ὅσοι καὶ ἔχθροι νὰ πᾶν νὰ δύν καὶ νὰ τὸν κοίτῃς.

καὶ ὅσοι εἶναι φίλοι τὸν στενοί, καὶ πᾶν νὰ τὸν κλέψῃ.

Δημοκρίτης φίλιος, ἐπὶ 82, Β' Δημοτικῆς.

π. — Ὅλη τῇ νύκτι δέριζα μὲν εἶναι θερμοῦ γερῆς.

Ἐξήντιστο μὲν καὶ ἀπὸ μέγα ἀπὸ τὸ καὶ τῆς.

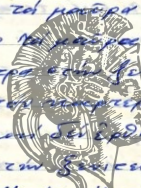
Παίρνει τὸ κομπολόι καὶ ἀρχίζει τὸ κομπολόι.

Χαρτίό μου εύρες εσέ πικρό, θυμώδεις στοί σὺ ρά νις
καὶ ἐγὼ δὲ πόλιν νύ παντρεῖται καὶ παρῶ πολλήν κρη.
Μυρτιά Μαρία τοῦ Ἀθανασίου, ἔτων 52,
ἡγουμένης, τό γένος Αἰγυπτιῆ Ἰωάννου.

- δ — Μυρτιά μου φύτρες καὶ ἡλιόμα εὐτὴν αὐτὴ σου
φούντωσαν καὶ ἐπίτια μου, δὲν μπορῶ νὰ τὴν γυρίσω.
Ρίχνω καὶ ματάκια μου γυλά, γυλά εσέ παραθύρι,
θλέω τὴ μάκαρ μὲ πρᾶνιν τὴν ἀδελφὴ γαϊδάρι,
θλέω καὶ τὴ γυναικί μου θαλασσὴ τὴ λευκένη.
Κι ἡ μείνει τῆς τὴν ἔλεγε καὶ ἡ μείνει τῆς τὴν ἔλεγε:
— ἔριξε πόρτα μου καὶ μαῦρα σου καὶ βάλει τὰ χρυσά σου
— εὐτόπως καὶ ρίξω καὶ μαῦρα μου καὶ βάλει τὰ χρυσά μου
ἐγὼ ἔχω τὸν ἔντρο σου φεντεῖ καὶ καὶ λείπει δέκα χρύνος.
Κι εἰς δὲ γυνὴ μου δὲν ἔρῃ καὶ ὁ γένος,
αὐτὸς δὲ γυνὴ σου ξανκισί καὶ ἐγὼ καὶ μαῦρα πόρα
Μυρτιά Μαρία τοῦ Ἀθανασίου, ἔτων 52,
ἡγουμένης, τό γένος Αἰγυπτιῆ Ἰωάννου

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ἔργασια

περί τοῦ γεωργικοῦ βίου (σπορά, θερισμός,
ἐλαιοκομία) καί ἐθιμικῶν πτυχῶν τῶν κατοι-
κικῶν τῆς νεολογίας Κρανίας Ἐλευσίνος.

ὑπό τοῦ διδασκάλου Κεραμεῖα Θωμά

τῶ 1^{ου} Δημοτικῶν Σχολικῶν Κρανίας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ Ἐλευσίνος ΑΘΗΝΩΝ

ΤΙΝΑΞ ΤΕΡΕΧΟΜΕΝΟΝ

1. Σπορά πρό τῶν 1920	σελ. 5
2. Θερισμός πρό τῶν 1920	>> 15
3. Ήλωνισμός πρό τῶν 1920	>> 33
4. Σπορά (ὅπως γίνεται σήμερον)	>> 37
5. Θερισμός αὐλωνισμός (σήμερον)	>> 41
6. Πυρρί	>> 43
7. Στοιχεῖα συλλογῆς	>> 47

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

I. Σπορά, θερισμός και ελιωνισμός πρό τοῦ 1920

1. Σπορά

Πότε ἄρχιζε ἡ σπορά Ἀύτη ἄρχιζε μέ-
τ' πρῶτα πρωτοβρόχια τοῦ Φθινοπώρου,
περίπου εἰς τὰ μέσα τοῦ Σεπτεμβρίου. « Ἐπει-
δή ὁ κόπος μας εἶναι ὀρεῖός (700-900 μ) τῇ
σπορά τὴν ἄρχιζαμε μέ τ'ς πρῶτες βροχές
τοῦ Σεπτεμβρίου, ὅσο πρὶν γρήγορα μπορούσα-
με, γιὰ νὰ ριζώσῃ τὸ εἶδος καὶ νὰ μήν
τὸ κούνη ὁ πάγος ¹ ».

Προετοιμασίες γιὰ τὴ σπορά. Καθε χωρὸς
ἔπρεπε νὰ ἔχη ἑτοίμα τὰ ἐξῆς ἐργαλεία γιὰ
τὴ σπορά:

α. Τὸ ξυλάλετρο

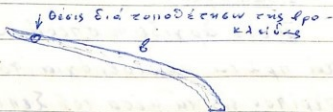
Τὸ ξυλάλετρο ἀποτελεῖτο ἀπὸ τὸ

1 Μπαλῆς Χερσίλακος

κουντούρι (α),

εὐν καμάρι (β),

εὐν βροκλείδα (γ),

τό παράβολο (δ),

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

τό ὑνί (ε) τό μόνον σιδερένιο τεμάχιο ἐν ἄρ-
τρῳ,

τή βέργα (στ)

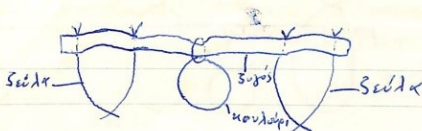

καὶ εἰς βύλινες ἐφάνες.

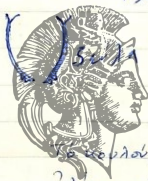
Τὰ τεμάχια τοῦ ἀρσενίου ἐφορέοντο
εἰς ὄντος ἢ ἡμίονου χεῖρ τό χωράφι.

«φορτώνουμε τὸ ξυλάβετρο σὲ τεμάχια
στὰ Ζῶα, καὶ ὅταν φθάνουμε στὸ χωράφι
ξεφορτώνουμε καὶ δένουμε τὸ ξυλάβετρο»¹

β. Τυγὸς, Ζεῦλας, λουριά καὶ κουλάρι

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

τὸ κουλάρι συνδέεται μέ τὸ
ἀλτερι μέ τὴν βρουλείδα

γ. Τὴν τριχιά, γιὰ νὰ διευκολύνονται τοὶ
βόδια ἀπὸ τὸν «Ζευγίτη», ἔναι επι-
παίρνι, γιὰ τὴ σύνδεσι τοῦ ἀρότρου,
ἔναι τσεκούρι, γιὰ καθαρισμὸ τοῦ χω-
ρεψιοῦ καὶ διὰ τὴν καταισμενὴν «ἀντὶ
λαητιμῶν» τοῦ ἀρότρου, ἐάν ἐν ἐκ τῶν με-
ρῶν αὐτοῦ ἔπαδε, ὡς καὶ γίαι τσάφαι,
ἡ τις παθεῖται «τσαηλόη».

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ζωα γιὰ τὴ σπορά Ζωα τοῖ θοῖα ἐ-
χρησιμοποιοῦντο διὰ τὴν σποράν (ὄρμη-
μα ἦσαν δύο «θόδια» μαζί.

Προετοιμασία τοῦ χωραγίου. Ἀπὸ τὸν
φεβρουάριον ἕως τὸν Ἀπρίλιον ἐγίνοντο δύο
ὄρμειται. Ὁρμημα ἐνομάζεται τὸ πρῶ-
τον καὶ διόθεσμα τὸ δεύτερον. Μετὰ
ἀπὸ αὐτοὺς τὰ δύο ὄρμειται ἐμμελ-
οῦντο καὶ τὰ πρῶτα προτεβρόχια τοῦ
φθινοπώρου τὸ ὄρμημα τῆς σπορῆς.

Σπόρος. Ὁ σπόρος μεταφέρτε ἀπὸ τὸ ἐπὶ
εἰς τὸ χωράγι, καὶ ἐν τῷ ἔνδι ζῶα (ἐν τῇ ἡμέρᾳ)
Ἀνομα ἐπὶ σπορά. Ἡ σπορά ἐσημεινέ
ὁ Ζευξίτης (ὁ γεωργὸς) καὶ ἔνοι ἄλλο ἄγαθο
καὶ οὐκ ἐμενείας, ἡ εὐδύμος ἢ ὁ μεγαλύτερος νῆος.
Βραχύνοντας ὁ ἥλιος κοβόταν ἡ σπορὴ καί-
κωρη ἐπηρεε τὸ σπόρο μετὰ δὲ τὸν χέρι,
ἐνῷ ἐπὶν ἀριστερὰ τὸν ἔμο καὶ πρεμιασμέ-
νο ἐμπρός, γεμίζο σπόρο εἶχε τὸν τροβῆ.¹
Ἀπεροδοῦσε τὸ ὄρμημα τοῦ χωραγίου βεί-
δους 0,10 ἕως 0,20 μέτρα.

Πάντοτε ἐνδὺς ἕως ἔδυνε καὶ ζῶα καὶ
πρὶν ἀρχίσαι τὸ ὄρμημα ὁ καθε γεωργός
καταβάντας πρὸς ἀνατολὰς, ταπεινὰ ἔβαινε
τὸ σταυρὸν τὸν ζητῶντας ἔτσι τὴν βοή-

¹ Μετὰ τὸν τροβῆ ἐποπιδεῖτο πάντα ἐμοὶ ρόϊδο, καὶ
ἐδύνετο εἰς τὸ βέδου τοῦ τροβῆ. Τὸ τοῦ τροβῆ, ὅδε δὲ
ρῶς ἔχει τὸ ρόϊδο, τὸς γεωργούς καὶ εἰς τὴν ὁ καθε σπόρος

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

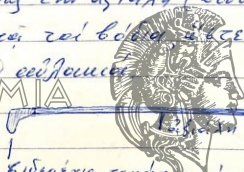
θεία τὸν θεόν, νὰ τὸν φυλάξῃ καὶ τὰ ὅλα
τὴν ἡμέρα καὶ νὰ μὴν τὸ σπαρτό κεῖθι.

Τὸ μεσημέρι, ξεδεύει τὰ βόδια, τὰ
πότιζε, τοὺς ἔδιδε τροφή, μόνον καλα-
μοσιές, ἔτρωγε καὶ ξεκουραζόταν ὀλί-
γον καὶ ὁ ἴδιος, ἐν συνεχείᾳ ἔβαζε τὰ
βόδια στὸ ζυγό καὶ συνέχιζε τὸ ἔργον
μέχρι τὸ ἡλιοβασιλεῦσαι.

Στὸ ἀριστερὸ τὸν χεῖρ προστάει
ἐνισχᾷ τὴν ἀξιόλη (βουκέντρα), διὰ νὰ
κεντᾷ τὰ βόδια ἕλκε νὰ προχωροῦν
ἐκτὴν ἐσθλομυίᾳ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΔΟΗΝΩΝ

Ἐξίσταται

Ἰφ' ἐνέντα (ἐννοῖ
καρδί)

Ἐιδερένιο σερμύκιο πένω
ἐκτὴν ἀξιόλη δισὶ νὰ καδα-
ρίζῃ τὸ πεντατόρι καὶ
τὸ ἀνὶ αὐτὸ τὸ κατ' ἡμέραν
χῶροι.

Συγχρόνως τὰ παρακινεῖ νὰ προχω-
ρήσῃν μὲ παρατεταμένη καὶ πολλὰς φο-
ρὰς ἀφ' ἑαυτῶν^{ων} μὲ τὸ χῶμα τοῦ βοδίου (ὦω!
Μελῆ, ἤντε κομμένη κ.δ.κ)

Μὲ τὴν δύει τοῦ ἡλίου σταματοῦσε
ὁ κατ' ἡμέραν τὸ ἔργον. Τὰ βόδια
σταματοῦσαν μὲ τὸ βγῆναι τὸν

Καὶ ἡμεῖς οὕτως ἔχοντες

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Κάρφανε τὴν ἐξισίλη ὄρδια στὴν εὐ-
 λασμιά, ἰδρωμένος ἔπαινε τὸ σταυρὸ τῶν,
 καὶ ἐκποδίζε αὐτὸ τὰ χάρματα τὰ «φαρ-
 ναντοαίχλα», ὑποδύκεται ἐν δέρματος χό-
 ρον. Τὰ ἐργαλῆα τὰ εἴχνη ἐστὶ χερσὶ,
 καὶ αὐτὸς καὶ ὁ ἴδιος μετὰ τὰ βῶα παρέκμην
 ἐνὶ νύκτι τὴν νύκτα. Ὁ ληὸρος καὶ εἶχε
 μὲν στὰ αὐτὸν βάλει, ἐποδίζετο πᾶν
 εἰς δένδρο διὰ καλὴν ἀσφάλειαν ἀπὸ τοῦ
 τυχόν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς νύκτος δι-
 γρήκοντα βῶα. Ὁ φάρμακός μετὰ τὸ δῶ-
 κρο εἴχετο καὶ εἶχε κατὰ τὸν ἄνθρωπον
 ὅσους νὰ δευτέρωσιν, καὶ πολλὰς φορές
 καὶ διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ἀπὸ τῆς βροχῆ, καὶ
 τὰς εὐφροσύνας ἐκ τῆς ἐργασίας, ἔπαινε αὐτὸν.
 καὶ ἀπὸ πλάγι καὶ κέντρο καὶ γιὰ ἐν-
 παση εἶχε τὴν «κοίτην». ἔτσι ἐνὶ
 τὸν ἔπαινε ὁ ἄνθρωπος. Τροφὴ τὸν μαρ-
 γῶν ἦτο τὸ τυρί, ὁ τραχανῆς καὶ οἱ ριπε-
 ρίς. Μαζὶ τὰ πάντα εἶχε τὸ «φ' τσέλι»
 μετὰ τὸ νερό. Πολλὰς φορές εἶχε κατὰ τὸν
 καὶ κρασί μετὰ εἰς «κοινοῦν» (νερὸ
 καλόνουδο.

Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, μετὰ αὐτὸν τὰ μετὰ
 μετὰ αὐτὸν τὰς ἐκτέλεσεις, καὶ αὐτὰ τὰ ἐργαλῆα
 ἔπαινε ὁ μαργῶς καὶ τὰ ἄλλα τὰ χερσὶ καὶ ἐκτέλεσε
 τὴν ἐργασίαν.

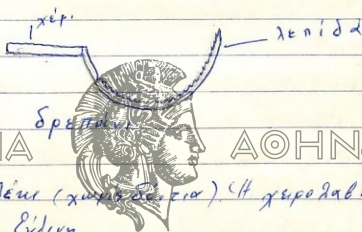
ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

2. Θεοισμός

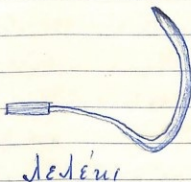
Πότε έγινε. Ήρχισε περίπου κατά τας
20 'Ιουλίαν και έτελεινε μέγα εἶνα μεῖνα
Έργαδία θεριακός. Για τὸ θεριακὸ ἔχρη-
σιμοποιούν πρό τοῦ 1920 καὶ ἔξως ἔργαδία.
αὐτὸ βρεπᾶνι με δόντια. Ἡ χειρολαβὴ τῶν
ἔξω ξύλινη.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

β. τὸ λελένι (χειρολαβὴ) Ἡ χειρολαβὴ
τοῦ ἔξω ξύλινη.

γ. τὴν παλομαριὰ (ξύλινη)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Από ποίους έγινε ο θριαμφός, ο θριαμφός
 έγινε από τον ίδιο το γυμνάσιον και από την
 οίκογένειά του. Ο ίδιος, ή γυναίκα του και
 τα μεγαλύτερα παιδιά του ήσαν οι μόνοι
 θριαμφοί. «Έρχοιτο δὲ πέραν». Η ίδια
 ή οίκογένειά μαζεύει τα σπουδαία

Πρὶν ἀρχίσαι ὁ θριαμφός ἔπαιον ἄλλοι
 βραυροὶ τῶν. Κατόπιν περὶ τοῦ τῆς πα-
 λαιοσύνης τοῦ ἀριστεροῦ τοῦ χερὶ δια-
 προσηλαβῶν αὐτοῦ, ἡ καὶ διὰ τὰ μαζεύει
 περισσεύοντες σιτοῦν, ἡ καὶ μετὰ τοὺς φο-
 ροῦντες ὅσοι εἶναι ἡμεῖς ποιεῖν οἱ
 περισσεύοντες ὅσους ἡμεῖς ποιεῖν οἱ
 ἡμεῖς, ἡ ἡμεῖς ποιεῖν οἱ καὶ μετὰ τοὺς
 μαζεύοντες τῶν μετὰ τῶν τῶν διὰ τὰ καὶ
 προσηλαβῶν αὐτοῦ τῶν διὰ τὰ καὶ

Πρὶν ἀρχίσαι τὸ θριαμφὸς ὁ θριαμφός
 ἡμεῖς ὁ ίδιος ὁ γυμνάσιον. ἡμεῖς ὁ ίδιος
 ἡμεῖς ὁ ίδιος καὶ ἀριστεροῦ τοῦ καὶ ὁ ίδιος. ἡμεῖς
 ὁ ίδιος ὁ ίδιος τῶν

ἡμεῖς ὁ ίδιος ἀρχίζει, ἡμεῖς ὁ ίδιος τῶν «ὁ ίδιος»
 (καὶ ὁ ίδιος περὶ τῶν ἡμεῖς ὁ ίδιος ὁ ίδιος),
 καὶ ὁ ίδιος ὁ ίδιος καὶ ὁ ίδιος τῶν «ὁ ίδιος»
 (ὁ ίδιος), καὶ ὁ ίδιος ὁ ίδιος μετὰ τῶν καὶ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

συνέχισαν τὴ δουλίαν.

Σὲ καὶ δε τρεῖς «ὄρμους» βρομασσοῦσαν
 λίθο, ξεπορρίζονται καὶ βουνοῖρχισαν
 τὸ ἔργο τους, μέχρι τὴ δὶσι τῷ ἡλίῳ.
 Τὸ μεσημέρι βρομασσοῦσαν περιβόετο
 καὶ ὡς δύο ἔργα. Τὸ μεσημέρινό τους
 φωνητὸ ἦτο τὸ «εὐορδάρει», ἀποτελευ-
 μένο ἀπὸ δόδι, σπέρδο, καὶ νερό καὶ αἰκ-
 τι. Μέσα σὲ «εὐορδάρει» ἔπριθαν
 τὸ γὰρ «παπαῖρα».

Ἔσθη τὴν ἡμέραν ἀναμύσαν ἀπὸ τῆς
 «δριβείδεις» καὶ ἄλλοι γαῖες, τραγῆδες
 ἀπὸ τῆς παρὰ τὴν

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

α/ Κίνασαν τὰ παρὰ θύαν καὶ λειφοριανὴ
 νύκτα καὶ ὁ παλὸς μου καὶ πόλεμὸν ξενιστὴ
 καὶ οὐδὲ γράμματα καὶ στέλνῃ, οὐδὲ ἀπὸ τῆς ἀ.
 Μὴ στέλνῃ ἔναι μαντῆλι με' ἐναυτὸ φλογιτῆ,
 ἔσθῃ ἄνθρωπος ἀπὸ τὸ κοινὸν ἔχει ἀπὸ τῆς ἀ.
 - Θέλει πόρνη μ' παντρεύῃ, θέλει καλοῦμαι.
 ἔγω πόρνη μ' παντρεύεσθαι καὶ οὐρα μόνον,
 καὶ βέρω καὶ μετὰ καὶ με' μετὰ.
 Μαγνὴν τὴν κορίτσι καὶ τῆς ἔμορφης,
 καὶ μετὰ καὶ μετὰ καὶ μετὰ καὶ μετὰ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ὄνται· κινῶ ναι' ἔρδω χιόνια καὶ βροχίς
ὄντα δέλω ναι' πόττω, ἡλίου, βοσπερί.

Γαλάνας Ἀγγελόπουλος τοῦ Ἀντωνίου

ἔτων 67, ΣΤ Δημοτικῶς

δ/ Μάνο, μ' δέ' ἴδω κλειύματα δέ' δέλω

γοιρολόμς

ἐμέναι μέ' κλοῖνε τὰ πονλή μὲ' κλοῖν'

ταὶ χελιδόνες,

Μέ' η' λαὶν' καὶ οἱ νύμφες τοῦ Χατζηγιάνη

αὐτῆς τοῦ Χατζηγεωργίου.

Γαλάνας Ἀγγελόπουλος τοῦ Ἀντωνίου

ἔτων 67, ΣΤ Δημοτικῶς

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΔΟΗΝΩΝ

χ/ Τροίε' αἰέρεσ' ὁρῶσιν, γράβω καὶ χαίδερεν

γὰ νὰ δροσίαν, εἰς παιδί τόν Τσόλμα τὸν κακὸν

Πῶς πολὲν παλαιακαμνός, παλαιακαμνός εἰς κήρυς.

Πέγνον παγέλια εἰς βροχή καὶ τόρια εἰς χαλῶζι,

καὶ αὐτὰ καὶ Πικνοστόμους εἰς εἰρήνη βροχίδια.

Πάγε Πασά μ' τὸν πόλεμο, πάγε καὶ καὶ ταυτί,

ναὶ μετρηθῶν τ' αἰετρία μας ναι' δῶκε πόλε

λαίπον.

Μετριοῦνται οἱ Τούρκοι τρεῖς φορές καὶ

λαίπον τρεῖς χιλιοὶ δέ.

Μετριοῦνται καὶ Ἀννόητοι καὶ λαίπον

τρεῖς νομῆτοι

δ. Ἑλληνοὶ καὶ

Στατήρας Εὐαγγελὸς τοῦ Ἀντωνίου
ἔτων 62.

Ἀντ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

δ' ἔνεα παλῆναι, ρούσο καὶ ἔκορσο,
Βαγγελίτσα γ',

τὸν περνατεὺ καβόδα καὶ ὅλο τραφευδαί.
καὶ μέ' τό νῦν τὸν ἔλεγε καὶ μέ' τό νῦν τὰ δέξαι.
Νῶχα χί'λια πρόβατα καὶ δύο χιλιάδες μέδαι,
νῶχα καὶ ἓνα ἀφ' αὐτῶν μέ' τῇ Νιόσσῃ,
νῶχα καὶ μετὰ γυναῖκα, σὺν τῇ Βαγγελίττῃ.
νῶχα καὶ μετὰ τὸν γάμῳ γιὰ νὰ λαλοῦν τὰ πρόβατα
γιὰ νὰ μετρήσῃ τὸ πόλλο, νὰ συνταχθῇ κατὰ τὴν

Σέρβου Σουρβάνου τοῦ Αἰτωλίου

ἐπὶ 68

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ε/ Μαῦρα μὲν χελιδόνια καὶ ἄλλα μὲν παλαιά
καὶ τὸν γυναικὸς καὶ τὸν ἄνδρα μὲν τὸν ἄνδρα
καὶ ρίξτε τοὺς γυναικὸς εἰς τὸν ἄνδρα
καὶ γυναικὸς ἔνοι φροῦν καὶ μετὰ τὴν γυναικὸς
καὶ πᾶσι τοῦ καλῶς μου μακαρί, σὺν Αἰτωλῶν.
καὶ πᾶσι τοῦ γιὰ νὰ μὴν ἔρδῃ, καὶ τοῦ ἄνδρα εἰς τὸν
καὶ ἄνδρα καὶ ἔρδῃ σὺν τῷ ἄνδρα καὶ ἔρδῃ

Αἰτωλῶν εἰς τὸν 62, Β' Αἰ
μοτικῶς

στ/ Ν' ἔχῃς μὲν μετὰ δέξαι καὶ τὸν γυναικὸς
καὶ δέξαι μὲν μετὰ δέξαι, εἰς τὸν
καὶ μετὰ δέξαι

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Μινδ¹ ἢ μάροι σο εἰράνην καὶ ἐκπομπὰς εἰς
κατηφορῶς;

Σὺν σέ, καλῶσιν κόρη μ' δέχεται καὶ ἂν
εἰ χαϊεύζον² ὁπρέξῃ,

ὅσο νὰ ἔρῃ ἢ δίνειξί, νὰ πῶ τὸ καλοκαίρι,
νὰ ἔρῃ καὶ ὁ φθινόπωρος, εἰκ' ἂν "ἦ - Δυφίον.
Τότε δαί θρόνον τὰ φθινὴ καὶ περὶ σὺν
νόστιμους ραμνύλες.³

Τότε κόρη μ' δαί πονεργατὴ καὶ εὐνὴ
ἔχ' νὰ πόρῃ.

Ἦν εἰ ἦξα ἡλικίᾳ σου πῶς ἦδ' ἔν
καὶ ἦκας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

καὶ γένω φῶς καὶ καὶ παρὰς, φλοῦρι νὰ
διδασκάνης,
νὰ γένω καὶ αἰσθητικὸν νὰ πίνης
τὸ προσέχει.

Ἐοὺ νὰ πίνης τὸ προσέχει, καὶ ἔρῃ καὶ ἄλλω
μέλει.

Λησιστράτης Φίλιππος, ἔτος 82

Β'. Δυφίον

5/ Δυὶ κλέπτες ἐληφένρας ἐπὶ ἑλκῶς, εἰς βράχο,
καὶ ἓνας ἐπὶ ἄλλον ἤλεψαν καὶ ἓνας ἐπὶ ἄλλο
λένε!

1 μήπως, 2 χαϊεύζον, 3 τσίπρω, τὸ ραμνὶ
4 καὶ 5 ὁλῆρος

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

— Μπαμπάνε μου, κι σκέφτεσαι τί 'σαι συλλογισμένος;

— Γιαμνάλοι μ' εἶπον να' εἶν' ὡς τὸ ὄνειρο καὶ εἶδα:

ὡς εἶδα στὸν ὄνειρο μου, τὴν νύκτα ποὺ κοι-

μοῦμαι,

εἶδα δυὸ φίδια ν' ἀρχοῦνται, φίδια μὲ δυὸ

μεγάλια.

Γιαμνάλοι μ' εἶπαν καλὰ, να' δαίμε εἰδεῖ

δείξῃ

— Μπαμπάνε μ' εἰς ἡμᾶς καλὰ, καὶ ἔχον

προδομένους,

τὰ φίδια εἴν' ἐνδοκίματα, καὶ ἔχον κυκλω-

μένοι.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Τοὺς λόγους δὲν εἰρήνευαν, πολλὰ τὰ γένη

πέφτον.

Πέφτον τὰ γένη σὰ λροχὴ κι βγαῖρες βὰ

χαλὰς.

Τὸ φῶς τὸ εὐαίρεσαν, τὸ φῶς τὸ Γιαμνάλοι.

ὅσοι 'ναι ἐχθροὶ νὰ πᾶν ναὶ δῶν καὶ

νὰ τὸν κενερίσαν.

καὶ ὅσοι εἶναι φίλοι τὸν στενοί, ναὶ πᾶν νὰ

τὸν κλαίωσιν.

Λευκοστέας Κίττιος, ἔτ' 82,

Β'. Διφύκιον

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

η/ Όλα τα νύκτα δέριζα μέ' ένα λαμπρό φεγγάρι
 έξυπνησα, μιά παιδίτσα από μέσα είν' το κελί της.
 Πάει να τ'ο νερολόι της και αρχίζει τ'ο κερματολόι:
 χαρτάκι μου σύρε στο κατό, βαγγκέλια στ'ο δρόμινά
 και έφ'τα δαί ποίω να που τρετώ να ποίω παλλημάρι.
 Μπαλόνι Μαρία του Αθανασίου, έτ'ω 52,
 αρραβέαςος, τό μένος Δαυμότη Ήωνων

Δ/ Αντίδωμά ποί γίνεται τό κλήμα στ'ο αέθ'α εν
 γόντωσαν τα ερίτια μου, δέν μπορεί να τ'ο μαυρίσω.
 Ρίχνω τ'ο ματάκια μου γυλά, γυλά στ'ο παραθύρι,
 βλέπω τ'ο μάνα, α' πρόσωτό τ'ον αδελφ'ο μουλόδοι,
 έβλεπα πάλι τ'ο ματάκια μου βαστάει τα περιμένει.
 Κι τ'ο μάνα της τ'ον ήθελε και τ'ο μάνα της τ'ον ήθελε:
 - «Ρίξε νερό μου τ'ο μαύρα σου και βάλε τ'ο χρυσά σου»
 - «Τό πως ναί ρίξω τ'ο μαύρα μου να βάσω τ'ο χρυσά
 έγω έχω τ'ον άντρα στ'ον ξενιτεί και ήρθα δέικ^{μεν}
 Κι άνόχα δυό τόν καρτερώ στους τρεις τόν^{χρύνος}
 παντεχάιν²

Κι άνδ'ο γανή και δέν έφ'τα παιδίτσα
 δ'ο μένος,
 αιώος δ'ο γρώη στ'ον ξενιτεί και έφ'τα
 τ'ο μαύρα ποί βα...

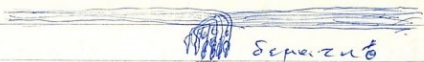
Μπαλόνι Μαρία του Αθανασίου, έτ'ω 52,
 αρραβέαςος, τό μένος Δαυμότη Ήωνων.

AKAΔHMIA

AOHNΩN

Πίσω ἀπὸ τοὺς δερματοῖς ἦσαν δύο σερρα-
 γλαιντῆδες (δέστες) πρὸ ἑδναὶν ἐδ σιταίρι
 εἰ δερματῖα. Ὁ ἕνα εἰν' αὐτοῖς μάδανε πῶς
 ἀρμαλῖες πρὸ ἔστησαν οἱ δερματοῖς πᾶν ἐδ
 δερματῖο. Τὸ δερματῖο γινόταν καὶ γίναν
 ἀπὸ τὴν καλοκαίρι τοῦ εἰταίριον, χαρὶς νῦ
 ἀποκοποῦν εἰς βιάχνης.

δερματῖο

Με' τὸ δερματῖο ἔδνα, τίς ἀρμαλῖες καὶ
 ἔστησαν καὶ δερματῖο. Τὰ δερματῖα δερματῖα
 τὰ τοποθετοῦσαν πέντε πέντε.

Ἐδ καὶ πάλιν ὁ δερματῖο χαρὶς, ὅλα κα-
 δὲ νοβαλοῦσαν τὰ δερματῖα εἰν' ἔστησαν
 πέτρινον (συνήδης), ἢ χαρὶς τῆς ἀρμαλῖας
 καὶ τοῖς ἔστησαν δερματῖο. Στὴν κορυφῇ
 αὐτῆς δερματῖο ἐτοποθετοῦσαν ἕνα ξύλινον
 στωρὸ μαδὶ με' καλοκαίρι. Ἐς τοῦτον ἔστη-
 γινόταν καὶ ἕνα στωρὸ. Κατ' αὐτὸν τὸν
 τρόπον προπαδοῦσαν καὶ ἀπογίναν ρτῶν
 κεραιῶν εἰς τὴν δερματῖο.

Ἐδ καὶ πάλιν ὁ δερματῖο εἰν' ἔστη χαρὶς
 γι, πᾶν τὴν ἐδ ἄλλο χαρὶς καὶ ἐδνεχίδαν
 τὴν ἀρμαλῖα κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον.

12

AKAΔHMIA

AOHNΩN

3. Αλωνισμός

Τελειώνοντας ο «θέρος» αρχίζει το αλώνισμα. Σε κάθε χωράφι μινύτουν ξεχωριστός αλωνισμός.

Το αλώνι ήταν πέτρινο, με πλάκες βυρμένη ή επιφάνειά του ή χωμάτινο, παιδαριωμένο με χώμα και «βουλιές».

Στην κυκλική επιφάνεια του αλωνιού έρχοντο τα δεμάτια πάνω με κομμένα τα δεμάτια, έτσι ώστε οι βουλιές του ενός να αλωνίζουν εις την άκμή του άλλου δεματίου. Δεν συνεχίζονταν τα δύο βόδια με το βούκινο του αλωναίου ο ένας με το δονικό του.

δονικό

κρίκος

πέτρες ποταμίσκιες (τσιρνάρες), κομμένες λαυές, επιρριγμένες στην παχιά και δυνατή επιφάνεια του δονικίου ως και λιπίδες με όδοντους

Πάνω στο δονικόνι, γύρωτο όρθιος ένας από τους αλωνιστάς (έν μέλος της οικογενείας) ήν άπομον ήγειρε τα βόια κυκλικώς έντός του αλωναίου και άλλω έώρνετο το δονικόνι,

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

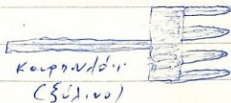
ΑΘΗΝΩΝ

τό δούρειον ἐξεκοίχζε τὴν παιδαριῶν τῶν
δεκαετῶν καὶ ἔτριβε τὸ στήθιν, ὥστε νῆ
ἐλευθερώνηται ὁ παρθός.

Καίτε μισὴ ἔρα μὲ τὸ διπλό, ἀνοποδογύρε-
ζαν τὸν παρθό (πικτικ) πρὸ ἔσαν ἐπὶ ἑλ-
νη. Αὐτὴ ἡ δούρει ἐυραλῶς μέχρι τὸ
ἐρῆδν.

Στὸν αἰωνισμό ἐλάβετο μέρος ὅλα τὰ
ἄτοκα τῆς εὐφορίας.

Τὴν ἄδην μέρος τὸν γριφὲν παιδαριῶν
μαδί με τὸν παρθό ἐλῆσαν Λοκνί
(παρθό) καὶ ἔρχετο τὸ λήχνος καὶ
τὸ παρθό καὶ ἐλῆσαν με τὸ
φ'ηίτρι

Ἄγεω ξεχωρίζαν τὸν παρθό ἐπὶ τὸ ἄχυρο
δερμονίζαν αὐτὸν νῆ παιδαριῶν καὶ κλέπτα.
ἔνας κομπούσε τὸ δερμόνι καὶ εἶδος
ἔτριχε παρθό με τὸ παφίρι γιάνει
παιδαριῶν. Τὸ δερμόνι εἶχε «αὐτόδω»
ξύλινον καὶ ἡ ἐπιφάνεια τὴν ἑλὸ με
δέρμα (πρόβιο ἢ φίδινον), γιὰ τὴν γλῶσσαν

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

πόσον ἀναιχμένους ὄσον νοὶ περνοῖν ὁ νοῦς
 πῶς καὶ νοὶ μένων τοὶ λευκοὶ αὐτῶν ἐκείνων
 ὅταν κινηθῶσι τὰς περνοῦσας
 ὁ θάλαμος, ὁ οὐρανὸς ἔπειθε τὸ δέμα-
 ρον τοῦ εἰσευδόμενου. Τὸ ἀπόλοιπον
 φορτωτόν ἐστι ζωῆς καὶ μεταφερ-
 τὸν ἐκ χειρὸς, ἐπὶ ἐπὶ.

Τὸ εἶχον τὸ μεταφέρειν μετὰ τὸ δέμαρ
 εἰς τὴν ἐκείνην διὰ τροφῆς τῶν δυνάμεων.

Τὸ μέτρον τοῦ καρποῦ ἀποδοῖται ἐν
 καμάρῳ (τὸ τεμερὶν τῶν οὐρανῶν) ἢ ἐν τῇ
 ὅταν ὁ καρπὸς ἴσῃ τῷ δυνάμει τὴν μαζάν
 ἐν τῇ καρπῷ τῶν καρπῶν καρπῶν
 τῷ οὐρᾷ ἐπὶ τὸ τεμερὶν ἢ τὸ καρπῶν
 ὥστε νῦν ὁ καρπὸς εἰς τὴν ἐπιστήμην τῶν
 ἀδυνάτων. Τὸ τεμερὶν τῶν καρπῶν ποὶ ἐπὶ
 χαρὶν μέγα εἰς τὸ οὐρανὸν τὸ μεταφέρειν
 ἀδυνατῶν ἢ τὸ. Κάθε χερὶς (τὸ χερὶ
 ποὶ ὁ καρπὸς τὸ καρπῶν, τῷ οὐρᾷ τῶν
 καρπῶν) ἀποδοῖται ἐπὶ ἢ τὸ ἐν
 καρπῶν.

II Πως γίνεται ὁ καρπὸς ἢ ὁ καρπὸς, ὁ
 περιστροφὴ καὶ ὁ ἀδυνατῶν.

1. Σπορά

Σπορά ἢ ὁ καρπὸς ἐπὶ τῷ οὐρανῷ γίνεται

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

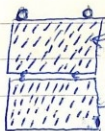
μέ' τω' τρακτέρ. Η καλλιέργεια δια' τω' τρακτέρ
άρχισε το' έτος 1950

Στα' έπιπλάκια κα' άνώκαλα έδούγη η'
σπαρά μέ' δύο ήμιόνους, σπανίως μέ' έναν,
μέ' σιδερένιο, τό όποιον ένομάζουν
«φέρκων»

Το' σιδερένιο, «φέρκων» άρχισε
να χρησιμοποιείται από' τό έτος 1950.

Σήμερον δέν χρησιμοποιείται τό ξύλ-
κον.

Διά τήν έκστέλσιν τω' όργάνου
σήμερον χρησιμοποιείται τήν διευκολύνει
ρήνικα σβάρνικ δια' τό όργανον ε'δούγη.

καρβύνη σιδερένικ (0,80 μέτρ.)
ή ε'χαστον τεράχιον είναι
περίπου τών κινήσων διαστάσεων
μήκος 1,20 μ. πλάτος 0,70 μ.
σβάρνικ

Στα' άνώκαλα έδούγη η' τό όργάνον
του' όργάνου κα' βάρνικ ένα διακρίνει
«καλιάρικ», τό δένουν, τό πατσών
τοποθετούν από' επάνω ένα βάρνικ
ή κιά μεγάλη πέτρα κα' χρησιμοποιούν
το' ό'το ή το' σβάρνικ,

90 ρας κα' ραβδόειρη, κα' σήμερον η'

AKAΔHMIA

AOHNΩN

επερ' αρχίζει με τὰ πρῶτα πρωτοβόχης
(μέσα Σεπτεμβρίου). Ἐξ' ὧων πρόκει-
ται καὶ ὀργάνων τὸ χιρὰρι με' τὰ βῶα
παίγνιον δύο ἔτοια.

Ὁ σπόρος πρὶν σπαρῆ εὐμερον ἀπολυμαί-
νεται εὐφρατα με' τὰς ὁδομητὰς τοῦ γε-
ρῶνι. Ἐρίους εὐμερον τὸ καὶδε χιρὰρι
εὐμερον με' τὴν καὶδελλοδον ποικιλίαν
εἶπον καὶ προδέρνται διὰ καὶδε τόπον,
καὶ ἔχου καὶδε μετὰδε εὐμερον ἐν
εὐμερον με' τὴν καὶδελλοδον καὶ καὶδε
τὴν ἐποχὴν.

Ἡ μετὰδε εὐμερον εὐμερον εὐμερον
εἰς τὴν ποικιλίαν τοῦ σπόρου εὐμερον
εἰς τὴν ἰσχυρὴν τοῦ σπόρου με'
ἀποδέρνται καὶ εὐμερον εὐμερον.

Ἰσχυρὴ εὐμερον καὶ καὶδε τὴν
εὐμερον καὶ καὶδε τὴν μετὰδε τὴν εὐμε-
ρον, εὐμερον εὐμερον εὐμερον ἰσχυρὴ
καὶ χιρὰρι εὐμερον διὰ βῶα καὶδε

2. Περιεργός - εὐμερον

Ὁ περιεργός εὐμερον εὐμερον εὐμερον με' δε-
ριεργὴ μηχανή. Ἡ χιρὰρι τὴν περιεργὴ
μηχανὴν εὐμερον εὐμερον εὐμερον 1965.

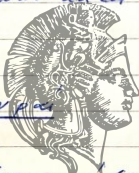
Στοι εὐμερον εὐμερον εὐμερον εὐμερον

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ἀνδρῶν μετ' αὐτὸν παλαιὸν δρῶντι. Θυρίζου
 ὅπως παιδεύει, ἢ μόνον διορθοῦν ὅτι εὐμεν-
 ῶντων καὶ μεταφέρων καὶ δερσίζα με-
 τὰ ζῶα εἰς τόπον κατελάληλας, διὰ τὰ εἰρηνοῦς
 ἀπὸ τῆς ἀδυνατοῦς μηχανῇ. Τώρα πλεόν
 δὲ γίνεται ἀδυνατοῦς μετὰ ζῶα, ὃ καὶ
 μεταφέρεται εἰς τὴν ἀποθήκην τοῦ ἐπικροῦ
 μετ' αὐτὸν τραυτέρ καὶ αὐτὸν δὲ αὐτοῦ δερμένο
 ἐν αὐτῇ μεταφέρεται εἰς τὸν αὐτοῦ δὲ
 τρεῖς τὸν ζῶον καὶ τὴν χειρὸς
 περίοδον,

ΑΚΑΔΗΜΙΑ III Τριτα ΑΘΗΝΩΝ

Φωτῖες ἐκυνάδιζον καὶ ἐκυνάδιζον νύ
 αἰνῶντων εἰς ἀπόκριτες.

Μόλις νυχτωσὶ καὶ εἰς τὴν πλάγιαν τοῦ
 κυρίου ὄβον καὶ αἰς ὅλα τὰ ἐκτακτοῦ
 καὶ αὐτοῦ οἱ καὶ αὐτοῦ, φημι, μετὰ
 νέας καὶ νέας, ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν αἰνῶ-
 νων μετὰ φωτῖες.

Ὁ καὶ νέας ὅταν νυχτωσὶ καὶ αὐτὴ
 ἀπὸ τοῦ ἐπικροῦ τοῦ ζῶου (καὶ αὐτὴν) καὶ
 ἐπὶ αὐτῇ ἐκυνάδιζον αὐτὸ καὶ αὐτὸν προ-
 ροχέιναι φημι καὶ αὐτὴν εἰς τὸν

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

πλησιέστερον τόπον, ὅπου αὐτὸς χρόνος
 ἀνείβουν φωτιά. Ἐνταύθα ἐκμεντρώνονταν
 μικροὶ καὶ μεγάλοι, ἴσοι εἰς καὶ ἴσους τῶν
 χειρῶν. Τραφούντων, γελῶν, χορεύων ^{χορεύοντες καὶ}
 πηδῶν τῇ φωτιᾷ νέον καὶ ἡλικιούμενον καὶ
 τῶν ἰσθμίων, διατρεφόντων συνεχῶς τῇ φω-
 τῇ ἀνεμμένον καὶ διαδίδονταν αἰσθη-
 σιμαὶ πέρα ἀπὸ τῶν μεθυσχων.

Οἱ νέοι ἔχοντες προβέβηκεν. Ἡ δὲ τοῖς
 πρῶτοι ἀνείβουν εἰς φωτιάς, κρατοῦντες ἐν
 χειρὶ ^{ἐκ τῆς φωτιᾶς} τραφούντων καὶ κηλοῦντων εἰς
 ἴσους. Ἀνταρθεύσαντες δὲ τοὺς νέους ἔπειτα
 αὐτοὺς πορεύσασθαι ἐν τῇ φωτιᾷ ἐπὶ τῇ ἀσπίδι,
 δίνοντας καὶ πομπήσαντες τῇ χειρὶ, τὸ
 γέλοιον, τὸ τραγικόν,

Πολλοὺς δὲ ἔντρονον φωτιάς καὶ
 μαζαὶ ἐν Πάτρᾳ. Κατὰ τὴν οὐρανὴν
 αὐτὸ ἀναστρέφουσιν εἰς τὰς παραστάς τῶν μέλων
 τῶν τοῦ χειρῶν τῶν ἄνδρων τῇ ἀναστρέ-
 φουσιν ἀναβαίνοντες, αἰσθησάμενοι φωτιάς, ὥστε νὰ
 γκίνωνται ἀπὸ τῆς ἐκμεντρίας. Τούτο
 ἐγένετο διὰ τὴν ἀνάστασιν τοῦ κυρίου.

Ἐπὶ μαζαὶ τῇ ἀνάστασιν δὲ
 ἀνείβουν φωτιάς. —

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Στοιχεία συλλογής

Τόπος όπου έγινε η συλλογή: Κρανέα Ήλειαίνος

Όνομα και επώνυμο του πληροφορητού/μετρητή ή μεταφράστη:

α/ Μπαλάνης Χαράλαμπος, έτων 56, ΣΤ' Δημοτικού

β/ Γαλιόνης Αγγελίκης, έτων 67, ΣΤ' Δημοτικού

γ/ Ντούμος Ειδύμιος, έτων 76, ΣΤ' Δημοτικού

δ/ Σταυρίδης Ευάγγελος, έτων 62, ΣΤ' Δημοτικού

ε/ Λέρβας Σπύρος, έτων 68, Β' Δημοτικού

στ/ Λυκοστράτης Φίλιππος, έτων 82, Β' Δημοτικού

ζ/ Μπαλάνη Μαρία, πωρ. Ήλειαίνος, έτων 52

αγράμματος, τόπος καταγωγής: Ίωναν

Άπαντες έμνημόσυνοι εἰς Κρανέα Ήλειαίνος.

Συλλογείς

[Κεχαφιάς Θωμάς, διδασκαλός. Η συλλογή αυτή έγινε από τῆς 8-14 Νοεμβρίου 1970]